

Sulkava

TARKASTUSLAUTAKUNNAN
ARVIOINTIKERTOMUS 2023

SISÄLLYSLUETTELO

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄ, KOKOONPANO JA TYÖSKENTELY	3
2. ARVIO VALTUUSTON ASETTAMIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISESTA	4
2.1. Yleistä.....	4
2.2 Tavoitteiden toteutuminen.....	5
2.2.1 Yleistä	5
2.2.2 Kunnanvaltuusto	5
2.2.3 Kunnanhallitus.....	5
2.2.4 Yleis- ja taloushallinto	6
2.2.5 Tekniset palvelut	7
2.2.6 Sivistystoimi.....	7
2.2.7 Sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelut	9
3. TALOUS.....	9
4. TALOUDEN TASAPAINO	11
5. HENKILÖSTÖ	11
6. YHTEENVETO TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISESTA	12

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄ, KOKOONPANO JA TYÖSKENTELY

Kunnanvaltuuston päätöksellä 12.8.2021 § 44 on toimikaudeksi 2021 - 2024 tarkastuslautakuntaan valittu seuraavat jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet:

Varsinainen jäsen:	Henkilökohtainen varajäsen:
Pekka Kohvakka, puheenjohtaja	Pietari Virtanen
Atte Auvinen, varapuheenjohtaja	Hannu Auvinen
Ritva Luomaluha	Rita Partanen (13.6.2023 saakka)
	Sanna Reponen (13.6.2023 alkaen)
Pirjo Valkasmaa	Leila Virta
Thomas Ivar (13.6.2023 saakka)	Unto Kaasinen (13.6.2023 saakka)
Unto Kaasinen (13.6.2023 alkaen)	Maire Lintunen (13.6.2023 alkaen)

Lautakunnan sihteerinä on toiminut tilintarkastaja JHT, HT Taina Törrönen BDO Auditor Oy:stä.

Toimikauden alussa lautakunta on laatinut nelivuotissuunnitelman koko toimikaudelle.

Vuoden 2023 toiminnan ja talouden käsittelyä varten on lautakunta kokoontunut vuoden 2023 aikana 3 kertaa ja vuoden 2024 aikana 4 kertaa. Lautakunta on hyväksynyt arviointisuunnitelman vuosiksi 2021 - 2024 ja työohjelman vuodelle 2023. Kokouksissa on kuultu kunnanjohtajaa, hallintojohtajaa, viestintä- ja markkinointikoordinaattoria, elinkeinokehittäjää, Järvi-Saimaan kansalaistopiston rehtoria ja suunnitteluopettajaa, päiväkodinjohtajaa, kulttuuri- ja vapaa-aikakoordinaattoria, rakennustarkastajaa sekä Sulkavan palvelut Oy:n ja Sulkavan Vuokratalot Oy:n toimitusjohtajaa. Lisäksi lautakunnan jäsenet ovat tutustuneet hallinnon pöytäkirjoihin, toiminta- ja taloussuunnitelmaan, tilinpäätökseen, tilintarkastajan raportteihin sekä tilintarkastuskertomukseen. Lisäksi tarkastuslautakunta kävi 14.12.2023 tutustumassa Järvi-Saimaan kansalaisopistoon ja Touhulan päiväkotiiin.

Lautakunta on saanut selonteon vuoden aikana vastuullisen tilintarkastajan suorittamasta tarkastuksesta ja käsitellyt tilintarkastuskertomuksen 2023.

Lautakunnan työskentelyssä on otettu huomioon lautakunnan jäsenten esteellisydet.

Vuoden 2022 arviointikertomus on käsitelty valtuustossa 13.6.2023 § 26. Kunnanvaltuusto käsitteli tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2022. Lisäksi kunnanvaltuusto pyysi kunnanhallitusta antamaan tarpeelliset selvitykset valtuustolle kertomuksen tummennetuista kohdista. Selvitykset pyydettiin antamaan marraskuun 2023 loppuun mennessä. Saadut selvitykset on käsitelty valtuustossa 14.11.2023 § 52. Lautakunta toteaa, että annetut selvitykset olivat riittäviä.

Näiden tietojen perusteella tarkastuslautakunta antaa Kuntalain 121 §:n mukaisen arviointikertomuksen vuodelta 2023.

Tavoitteiden määrittely

Vuoden 2023 tilinpäätöksen esittämistapa on rakenteeltaan edellisvuoden mukainen. Investointien toteutumisesta on yksityiskohtainen selostus. Tilinpäätökseen sisältyy laajahko henkilöstöraportti. Tilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimisesta annettua suositusta mukailleen. Valtuusto on määritellyt vuoden 2023 talousarviossa sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarviossa sitovia toiminnallisia tavoitteita on määritelty edellisvuosien tapaan lukuisa määrä kaikille hallinnonaloille. Tilinpäätöksessä on kohta kohdalta esitetty talousarviossa määritelty sitova tavoite ja sen toteuttamiseksi tarvittava toiminnallinen tavoite ja sen toteutuma. Tilinpäätöksessä on esitetty lisäksi eri tehtäväalueiden keskeisimpiä suoritettietoja. Suoritetiedot antavat kuvan tuotettujen palvelujen määrästä ja yleensä laajuudesta sekä yksikkökustannuksista.

Huomioitavaa on, että toimintakertomuksen selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä on edelleen melko suppea. Vuoden 2022 arviointikertomuksessa mainittiin, että sisäisen valvonnan kartoitus on vuodelta 2018, joten se olisi syytä uusida. Vuoden 2023 aikana tehtiinkin sisäisen valvonnan kartoitus, josta on raportoitu tilinpäätöksessä. Samalla kartoitettiin myös kunnan riskejä. Tilinpäätöksestä puuttuu edelleen kokonaan arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä ja selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.

Taloudellisten tavoitteiden (määrärahat) toteutumien on esitetty selkeästi, mutta vertailua edelliseen vuoteen ei ole esitetty. Taloudellisten tavoitteiden toteutumapoiikkeamia on selostettu riittävästi tilinpäätöksessä.

2. ARVIO VALTUUSTON ASETTAMIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISESTA

2.1. YLEISTÄ

Vuoden 2023 alussa hyvinvointialueuudistus astui voimaan ja kunnilta siirtyi sosiaali- ja terveystoimen ja pelastustoimen järjestämis- ja rahoitusvastuu hyvinvointialueille. Tämä vaikutti merkittävästi niin Sulkavan kunnan tuloihin kuin menoihin, kun Terveystalon sopimus siirtyi sellaisenaan Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisalle. Lisäksi kunnan kustannuksia nosti edelleen inflaatio. Hyvinvointialueuudistuksen vuoksi tuloslaskelman vertailu edellisvuoteen nähden muodostuu haasteelliseksi.

Kunnan talous on kehittynyt viime vuosina positiivisesti. Tilinpäätökset ovat olleet ylijäämäisiä. Lisäksi aiemmissa tilinpäätöksissä on tehty mittaviakin kiinteistömässään liittyviä tasearvojen tarkistuksia. Tämä on osoitus terveestä taloudesta. Kunnan taseessa ja konsernitaseessa on merkittävässä määrin ylijäämää. Keskeisin syy kunnan talouden vakauteen on ollut aiempina vuosina sosiaali- ja terveydenhuollon menojen vakiintuminen vuoden 2017 kustannustasoon tai hyvin lähelle sitä. Samoin kunnan status saaristokuntana on säilynyt.

2.2 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

2.2.1 YLEISTÄ

Tulosalueisiin ja tulosityksikköihin tutustumisensa ja tilinpäätöksen perusteella lautakunta esittää omassa arviointikertomuksessaan niitä asioita, joita sen mielestä ei ole riittävästi tuotu esille toimintakertomuksessa. Tavoitteiden toteutumisessa keskitytään erityisesti niihin tavoitteisiin, jotka eivät ole toteutuneet.

Huomioitavaa on, että kunnanvaltuusto on hyväksynyt vuoden 2023 tulosalueiden talousarvion euromääräiset ylitykset ja alitukset 11.3.2023 § 10.

2.2.2 KUNNANVALTUUSTO

Kunnanvaltuuston toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti.

Valtuuston tulosalueen käytettävissä oleva määräraha (netto) oli 74.042 euroa ja toteutuma oli 54.259 euroa. Toteuma oli siten parempi kuin talousarvio, toteumaprosentti oli 73 % ja alitus 19.783 euroa.

2.2.3 KUNNANHALLITUS

Kunnanhallituksen vastuulla on lukuisa määrä eri toimintoja.

Keskeisin tulosalueen tavoite ja myös koko kunnan strategisena tavoitteena on ollut kestävä kuntatalous ja tämä tavoite on myös toteutunut. Tavoitteena ollut työllisyyden yhteistoiminta-alueen valmistelu on kesken, koska aloitus siirtyi vuodelle 2025 lainsäädännön valmistelun vuoksi. Lisäksi todetaan, että tavoitteena ollutta vuorovaikutusta hyvinvointialueen kanssa tulee edelleen tehostaa.

Kunnanhallitus toimii kunnan asuntoviranomaisena. Tavoitteena ollut vuokra-asumisen kehittämissuunnitelman päivitys on edelleen kesken. Tilinpäätöksen mukaan suunnitelmaa ollaan päivittämässä. Tyhjillään olevia asunto-osakkeita oli tavoitteena myydä huutokaupalla. Toteutumisessa on todettu, että tyhjien vuokra-asuntojen myymistä edistetään. Koskela-kiinteistön jatkokäyttö oli tavoitteena selvittää. Koskela-kiinteistö on toteutumisen mukaan myyty, joten tavoite toteutui.

Työelämäpalvelujen tavoitteista muut tavoitteet toteutuivat, mutta työllisyyskoordinaattorin rekrytoinnin sijaan on rekrytoitu työllisyysvalmentaja. Lisäksi työelämäpalvelujen palvelukuvausta ei ole tehty. Kunnan työttömyysprosentti vuodenvaihteessa oli 10,5 % kun se edellisellä vuonna oli 8,5 %. Etelä-Savon työttömyysaste oli vuodenvaihteessa 12,0 %. Kunnan työllisyystilanne heikkeni edellisvuodesta. Lisäksi kunnan osuus Kelan maksamasta työmarkkinatuesta on hieman laskenut edellisvuodesta. Kunnan maksama osuus työmarkkinatuesta laski 0,109 milj. eurosta 0,105 milj. euroon.

Elinkeinotoimen tavoitteista jäi osin toteutumatta Outdoor Active -käyttöönotto. Omia tunnuksia ei ole haettu kunnalle, mutta aktiviteetteja on saatu Outdoor Activeen mm. Saimaa Geoparkin kautta. Matkailun kehittämisen arvioinnista tammikuussa 2023 päättyneen alueellisen matkailun kehittämisen esiselvityshankkeen loppuraportin pohjalta ei ollut mainintaa tilinpäätöksessä.

Maaseututoimen toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti.

Joukkoliikenteen toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti.

Tietohallinnon tavoitteista toteutumatta jäi kustannustenjaon tarkastus, sillä se on kesken. Muilta osin tavoitteet toteutuivat suunnitellusti.

Jätehuollon toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti. Jätehuollon viranomaistehtävät siirrettiin Savonlinnan seudun alueelliselle jätelautakunnalle 1.1.2023 alkaen onnistuneesti.

Kunnan asukasluku vuoden lopussa oli 2.369 ja tässä oli vähennystä edelliseen vuoteen nähden 4. Asukasmäärä pysyi siis lähes samana. Kuntien välinen nettomuutto muodostui positiiviseksi. Syntyneiden ja kuolleiden erotus oli -35. Sulkavan väkiluvun osalta maahanmuuttaneita oli jopa 26, mikä on pitänyt asukasluvun lähes samalla tasolla. Kunnan houkuttelevuutta asuinkuntana on edistetty varhaiskasvatuksen maksuttomuudella, kotihoidon kuntalisän tuplaamisella ja 13 kuukauden lapsilisän maksulla. Toimien vaikutusta väkiluvun kasvuun on vaikea todentaa.

Kunnanhallituksen tulosalueen käytettävissä oleva määräraha (netto) oli 1.255.636 euroa ja toteutuma oli 1.141.010 euroa. Toteumaprosentti oli siten 91 % ja alitusta 114.626 euroa.

Sulkavan palvelut Oy huolehtii kunnan vesi- ja viemärlaitostoiminnasta ja muun muassa teollisista kiinteistöistä. Vesilaitostoiminnassa on mittava investointitarve lähivuosina. Laitoksen koko huomioon ottaen tämä on taloudellisesti ongelmallista. Sulkavan palvelut Oy:n taloudessa on edelleen selkeä tasapainottamistarve. Käytännössä tämä merkitsee vesi- ja viemärlaitoksen taksojen korotuksia useana vuonna. Vuoden 2022 alusta on otettu käyttöön veden ja jäteveden perusmaksut. Tilikauden tulos kääntyiikin 2022 voitolliseksi tämän seurauksena ja tilikauden voitto oli 35.272,13 euroa. Vuoden 2023 tilinpäätös oli kuitenkin taas tappiollinen ollen – 81.806,07 euroa. Tappiollisuus johtui pääosin kustannusten noususta. Kunta pääomitti yhtiötä 595.000 euroa vuoden 2022 aikana. Investointien rahoittamisessa jouduttaneen turvautumaan myös omistajan pääomasijoituksiin jossain muodossa.

2.2.4 YLEIS- JA TALOUSHALLINTO

Hallinto- ja talouspalveluiden tavoitteena oli prosessien tarkastelu ja sähköisten palvelujen lisääminen sekä eduskuntavaalien järjestäminen huhtikuussa 2023. Näiden tavoitteiden on kerrottu toteutuneen.

Henkilöstötoimen toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti.

Tulosalueen toimintakatetavoite oli 605.544 euroa ja toteutuma oli 600.898 euroa. Talousarvion toteumaprosentti oli 99 % ja talousarvio alittui 4.645 eurolla.

2.2.5 TEKNISET PALVELUT

Rakennus- ja ympäristövalvonnan toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti. **Tilinpäätöksessä oli raportoitu lisäksi yhden toiminnallisen tavoitteen toteutumisesta, jota ei ollut talousarviossa 2023 asetettu tavoitteeksi.**

Teknisten palvelujen toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti.

Tulosalueen toimintakatetavoite oli 33.479 euroa ja toteutuma oli 5.119 euroa. Talousarvion toteumaprosentti oli 15 % ja talousarviosta jäätii 28.360 eurolla. Toimintamenoja kertyi odotettua enemmän, kun korjattiin Lohilahden lämpölaitosta, jota ei ollut budjetoitu. Lisäksi rakennusten käyttökustannukset nousivat.

2.2.6 SIVISTYSTOIMI

Peruspalvelulautakunnan nimi vaihtui 1.9.2023 alkaen vapaa-aika- ja sivistyslautakunnaksi. Lautakunta vastaa sivistystoimen palveluista (varhaiskasvatus, opetus, koulutus, kirjastotoimi, vapaa sivistystyö, nuorisotoimi).

Sivistystoimen hallinnon toiminnallisista tavoitteista jäi osittain toteutumatta tavoite toimintayksiköiden toimintarakenteiden läpikäynnistä. Läpikäynti toteutettiin ainoastaan perusopetuksessa ja osin vapaa-aikapalveluissa.

Varhaiskasvatuksen toiminnalliset tavoitteet toteutuivat osittain. Toteutumatta jäi koko henkilöstön ja eri henkilöstöryhmien pedagogiset palaverit viikoittain, koska näihin oli tullut peruuntumisia henkilöstön poissaolojen takia. Perhepäivähoidon osalta yksilölliset varhaiskasvatussuunnitelmien valmistelut ja palaverit huoltajien kanssa siirtyivät vuodelle 2024.

Varhaiskasvatuksen maksuttomuutta, kotihoidon kuntalisän tuplaamista ja 13 kuukauden lapsilisän maksua on jatkettu edellisvuoden mukaisesti. Päiväkodin täyttöaste (102 %) on pysynyt hyvällä tasolla. Käyttöaste on hieman parantunut vuodesta 2022 ollen 66 %. Perhepäivähoidon täyttöaste (94 % Leppis) sekä käyttöaste (82 % Leppis) ovat nousseet edellisestä vuodesta. Varhaiskasvatuksen nettohoitopäivähinnat laskivat edelliseen vuoteen nähden. Kodinhoitotukea saavia perheitä oli 36 (edellisenä vuonna 31) ja kuntalisää saavia perheitä 18 (17).

Tarkastuslautakunta teki tutustumiskäynnin Touhulan päiväkotiin 14.12.2023. Tarkastuslautakunta toteaa, että päiväkodin tilat olivat kodikkaat ja toimivat. Toiminnot oli hyvin järjestetty eri-ikäisille. Myös aidattu piha-alue on saanut kiitosta sekä vanhemmilta että työntekijöiltä. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota henkilöstön jaksamiseen vaativassa työssä.

Perusopetuksessa toteutumatta jäi pienluokkien saaminen takaisin alaluokille. **Lohilahden koulun tavoitteissa huomioitavaa oli, että tavoitteissa oli raportoitu sellaisia tavoitteiden toteutumisista, joita ei ollut talousarviossa 2023.** Talousarviovavoitteiden osalta toteutumatta jäi laadukkaassa

perusopetuksessa 2 koulunkäynninohjaajaa. Syyslukukauden 2023 on toimittu ilman koulunkäynninohjaajaa säästösyistä.

Oppilasmäärä alentunee tulevina vuosina ja se lisää paineita oppilaskohtaisen kustannuksen kasvuun ja kouluverkkoratkaisuihin. Oppilasmäärä esiopetuksen oppilaat mukaan lukien lukuvuonna 2023-2024 oli 158 ja se on lisääntynyt 5:llä edellisvuoteen nähden. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tuntimäärä pysyi edellisvuoden tasolla ollen 1500. Koulukyydityksen piirissä olevia oppilaita oli tilastointipäivänä (20.9.) 107. Kyyditettävien oppilaiden määrä aleni edellisvuodesta. Kyyditettävien oppilaiden määrä on 71 % koko oppilasmäärästä.

Lukion toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet suunnitellusti. Lukion oppilasmäärä jäi edelleen alhaiseksi ollen 27 (edellisenä vuonna 29). Syynä tähän osittain on pienet ikäluokat.

Kansalaisopiston toiminnalliset tavoitteet eivät kaikilta osin toteutuneet. Opiskelijoiden ja kurssilaisten määrässä ei päästy tavoitteen mukaisesti koronaa edeltävälle tasolle. Opetustuntien määrässä jäätiin tavoitteesta (noin 11.000), sillä toteuma oli 9.692 tuntia. **Kuntastrategian tavoitteesta ”Parannetaan etätöiden tekemisen olosuhteita.” on jäänyt tilinpäätöksestä pois kohta ”Henkilöstölle järjestetään jatkokoulutusta etätöiden ja -opetuksen mahdollisuuksista”.** Tämän toteutumisesta ei myöskään ollut raportoitu.

Kustannuspaikan Kansalaisopisto Sulkava tavoitteet toteutuivat suunnitellusti.

Kansalaisopiston mittareissa opiskelijoiden lukumääristä, opetustuntien lukumäärästä tai nettomenoista/opiskelijoista ei ollut tilinpäätöksessä vuoden 2023 tietoja.

Tarkastuslautakunta teki tutustumiskäynnin Järvi-Saimaan kansalaisopiston Sulkavan isoon opetustilaan 14.12.2023. Tarkastuslautakunta toteaa, että innostus käsitöihin näkyy Sulkavalla. Opetustiloissa oli monenlaista toimintaa. Kangaspuutyötila koettiin ahtaaksi. Säilytystilat on lisäksi koettu puutteellisiksi. Esimerkiksi lukollisia kaappeja on toivottu.

Kirjaston toiminnalliset tavoitteet eivät täysin toteutuneet, sillä omatoimikirjaston käyttöönotto ei valmistunut vuoden 2023 aikana, vaan se alkoi vuoden 2024 alussa. Muilta osin tavoitteet toteutuivat. **Huomioitavaa on, että lainausmäärästä ei ollut kerrottu tilinpäätöksessä.** Hallintojohtaja toimi kirjastonjohtajana vuoden 2023 loppuun saakka. Kirjastonjohtajan tehtäviä hoitaa 1.1.2024 alkaen kulttuuri- ja vapaa-aikakoordinaattori.

Vapaa-aikatoimen raportoidut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti. **Huomioitavaa on, että nuorisotyölle talousarviossa asetettuja kaikkia tavoitteita ei ollut esitetty ja raportoitu tilinpäätöksessä. Kaksi asetettua tavoitetta puuttui.**

Kotiseutu ja museo -tulosityksikölle ei ollut talousarviossa asetettua tavoitteita, mutta tilinpäätöksessä oli esitetty kolme tavoitetta ja niiden toteutuminen. Näistä kaksi tavoitetta oli todettu toteutuneen vain osittain; rakennusten kunnossapito ja tarvittavat korjaukset sekä toiminnan kehittäminen opinnäytetyön avulla, osana Vekaransalmen maisematien kehittämistä.

Liikuntatoimen talousarviossa asetettujen toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta ei ollut kerrottu selkeästi tilinpäätöksessä. Esimerkiksi tavoitteena oli ”Kannustetaan liikuntapaikkojen

käyttäjät antamaan palautteen sähköisen huoltokirjan kautta”. Toteutumisessa on kerrottu, että 2023 lopulla on haettu Avilta avustusta liikunnallisen elämäntavan hankkeeseen yhteistyössä Puumalan kanssa. Tavoitteena oli myös ”Hyödynnetään luonto- ja liikuntapaikat kunnan brändityössä”. Toteutumisessa on mainittu ainoastaan, että Sillat ja lossit -pyöräilyreitti ja Geopark-kohteet. Näiden perusteella ei pysty arvioimaan, onko tavoitteet toteutuneet. Huomioitavaa on lisäksi, että tilinpäätöksessä oli esitetty myös kolme muuta tavoitetta ja niiden toteutuminen, mutta näitä ei ollut esitetty talousarviossa 2023.

Sivistystoimen tulosalueen käytössä oli 5.474.211 euron nettomääräraha ja toteutuma oli 5.377.576 euroa. Talousarvio alittui 96.635 euroa, eli toteumaprosentti oli 98 %.

2.2.7 SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTOPALVELUT

Sosiaali- ja terveystoimen palvelut on vuoden 2017 alusta sopimuksella siirretty Attendo Oy:n järjestettäväksi ja edelleen liiketoimintakaupan myöstä vuoden 2019 alusta Terveystalolle. Kunnalle itselleen jäi vähäinen määrä viranomaistehtäviä. 1.1.2023 tapahtui historiallinen muutos, kun kuntien järjestämismäärä sosiaali- ja terveystoimeen päättyi ja toiminta on siirretty kokonaisuudessaan hyvinvointialueiden järjestettäväksi.

Vuonna 2023 ei ollut enää talousarviossa määritetty määrärahaa tai toiminnallisia tavoitteita sosiaali- ja terveystoimelle. Tilinpäätöksessä kuitenkin on esitetty sosiaali- ja terveystoimen nettomenon talousarviossa olleen - 7.992 euroa. Toteutuma oli 33.071 euroa. Toteuma oli siis talousarviota 41.063 euroa parempi. Kyseessä on laskennallinen arvonlisäveron 5 %:n palautus, joka on vuodelta 2022, mutta se on kirjattu vasta vuodelle 2023.

3. TALOUS

Talousarviossa ylijäämätavoitteeksi asetettiin 0,040 milj. euroa. Tilikauden ylijäämän toteuma oli 0,132 milj. euroa. Toteutuma oli talousarviota 0,093 milj. euroa parempi. Talousarvioon nähden nettomäärärahan ylityksiä käyttötaloudessa oli vain 0,028 milj. euroa. Ylitys kohdistui teknisiin palveluihin. Vastaavasti nettomäärärahäsäästöä jäi yhteensä 0,016 milj. euroa. Määrärahäsäästöjä kertyi valtuuston, kunnanhallituksen, yleis- ja taloushallinnon, vapaa-aika ja sivistystoimen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden osalta.

Kunnan vuosikate oli 211 euroa/asukas ja edellisenä vuonna 573 euroa/asukas. Talousarvion vuosikatetavoite oli 231 euroa/asukas. Vuosikate oli 0,500 milj. euroa, kun se vuotta aiemmin oli jopa 1,360 milj. euroa. Toimintakate toteutui 0,206 milj. euroa parempana kuin talousarviossa ollen 7,169 milj. euroa. Poistoja kertyi talousarvioon nähden 0,077 milj. euroa enemmän. Lisäksi vuonna 2023 kertyi satunnaisia tuottoja 0,206 milj. euroa. Tämä johtui Sulkavan Vanhustentuki ry:n purkamisesta ja siirtymisestä kunnan vastuulle. Tilikauden ylijäämäksi muodostui 0,132 milj. euroa poistoeron vähennyksen jälkeen. Ilman satunnaista tuottoa, tilikauden tulos olisi ollut alijäämäinen. Edellisenä vuonna ylijäämä oli 0,815 milj. euroa. Tällöin hyvää tulosta selitti muun muassa sosiaali-

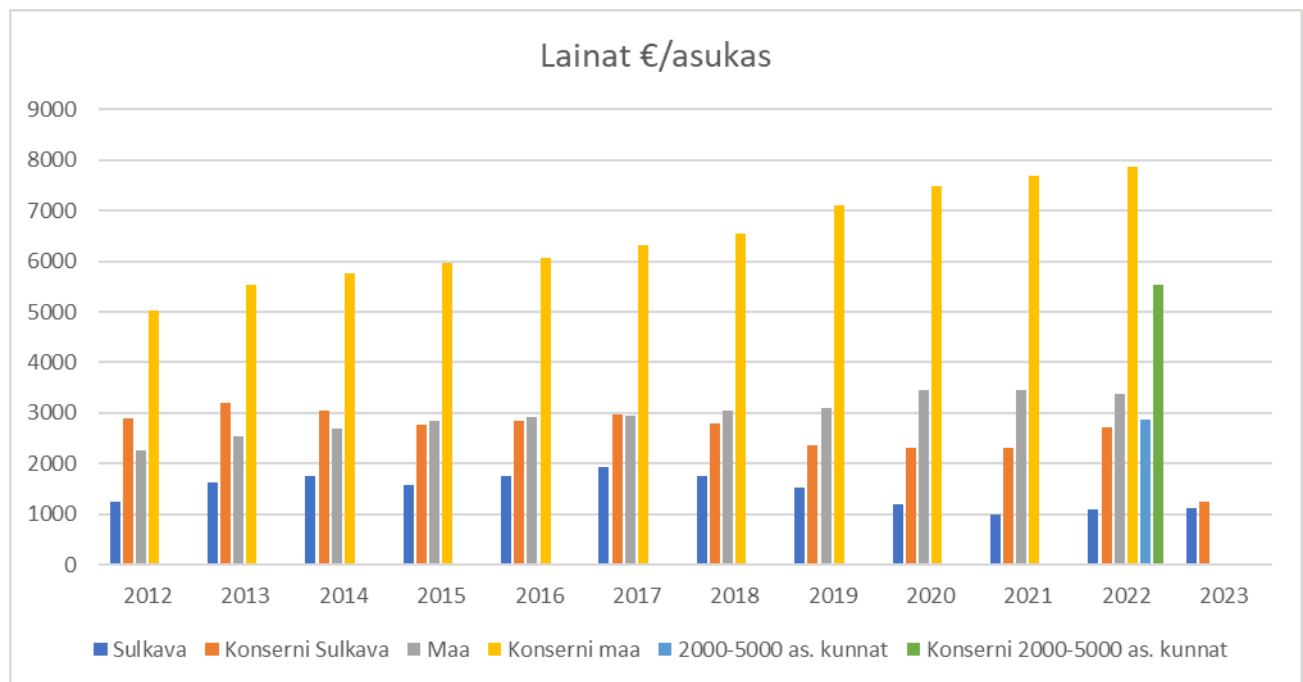
ja terveysten väheneminen vuoteen 2021 verrattuna. Sote-uudistukseen liittyen tehtiin lopputasauslaskelmat tilinpäätökseen 2022. Lisäksi verotuloja kertyi hyvin vuonna 2022.

Kunnan investointimenoihin varsinaisessa talousarviossa ja määrärahamuutoksella varauduttiin 1,845 milj. eurolla. Määrärahojen käyttö oli 0,956 milj. euroa. Investointituloja oli budjetoitu 0,148 milj. euroa ja toteutuma oli 0,163 milj. euroa. Suurin yksittäinen investointi oli urheilukentän investointi, jonka investointimenojen toteuma oli 0,276 milj. euroa. Investointituloja kertyi hankkeelle 0,035 milj. euroa. Nettona talousarvion ylitettiin 0,050 milj. eurolla. Ylitys on euromääräisesti vähäinen. Investointimäärärahojen käyttöasteeksi jäi kokonaisuutena vain 49,9 %.

Talousarvioon oli talousarviomuutosten jälkeen varattu antolainasaamisten lisäykseen 0,295 milj. euroa ja toteuma oli 0,275 milj. euroa, joten talousarviossa pysyttiin. Antolainasaamisten vähennykseen ei ollut budjetoitu mitään, mutta toteuma oli 0,039 milj. euroa, joten tämä toteutui talousarviota parempana.

Pitkäaikaisten lainojen vähennyksiin oli varattu talousarviossa 0,46 milj. euroa. Toteuma oli 0,358 milj. euroa, joten tavoitteesta jäätin 0,102 milj. euroa. Lyhytaikaisten lainojen muutos oli asetettu sitovaksi eräksi talousarviossa. Siihen ei kuitenkaan ollut varattu määrärahaa tai tuloarviota. Toteuma oli 0,361 milj. euroa, eli lyhytaikaisen lainan osalta talousarvio ylitettiin. Talousarviossa kuitenkin on annettu lainanottovaltuus tilapäisen maksuvalmiuden ylläpitoon enintään 7 milj. euroa. Tämä on siten ristiriidassa siihen nähden, että lyhytaikaisten lainojen muutos on arvioitu olevan nolla euroa. Vuonna 2022 havainto oli sama.

Kunnan lainakanta oli vuoden lopussa 2,641 milj. euroa (edellisenä vuonna 2,600 milj. euroa). Lainakannan ja konsernilainojen kehitys pitemmällä aikavälillä ilmenee seuraavasta kuviosta. Mukana on vuoden 2022 osalta myös Sulkavan kanssa samankokoiset kunnat.

Kunnan kokonaislainamäärä on hieman kasvanut edellisestä vuodesta. Kunnan asukaskohtainen lainamäärä oli 1.115 euroa/asukas. Lainamäärä on noin 2.300 euroa/asukas alle koko maan keskitason ja samankokoisiin kuntiin verrattuna noin 1.800 euroa/asukas vähemmän. Konsernilainojen määrä oli n. 15 % koko maan keskitasosta vuonna 2022. Huomioitavaa on kuitenkin se, että vuoden 2022 luvuissa on vielä mukana sairaanhoitopiirien kuntayhtymät sekä muut sote-kuntayhtymät kuntien konserneissa. Vuonna 2023 nämä eivät enää ole mukana, mikä selittää myös Sulkavan konsernin luvun selkeää vähenemistä edellisvuoteen nähden.

Konserni

Kunta tekee täydellisen konsernitilinpäätöksen. Huomioitavaa on, että konsernissa ei ole enää mukana Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä hyvinvointialueuudistuksen vuoksi. Kuntakonsernin tilikauden ylijäämä on kunnan ylijäämää parempi ja se oli 0,32 milj. euroa. Konsernitaseen loppusumma on n. 23,144 milj. euroa, kun kunnan taseen loppusumma on n. 19,34 milj. euroa. Edellisenä vuonna konsernitaseen loppusumma oli jopa 30,827 milj. euroa. Konsernitaseen loppusumma kuvaa kuntakonsernin kokoa. Vuonna 2023 konserni koostuu siis pääosin kunnan omista luvuista. Yhdisteltäviä tyttäriä konserniin ovat Sulkavan Vuokralat Oy, Sulkavan Palvelut Oy ja Kiinteistö Oy Pieksunlahti.

Konsernin lainat ja vuokravastuut on 2,993 milj. euroa eli 1.263 euroa/asukas (ed. v. 3.536 euroa/asukas). Lainakantaa nostavat lähinnä kunnan kiinteistöyhtiöiden lainat. Konsernitaseessa ei ole alijäämää, vaan ylijäämää 8,787 milj. euroa, joka on 3.709 euroa/asukas.

Tarkastuslautakunta huomioi, että talousarviossa tulisi kuntalain 110 §:n mukaisesti asettaa tavoitteet myös kuntakonsernin toiminnalle ja taloudelle.

4. TALouden TASAPAINO

Kuntalain 115.2 § määrää, että jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, niin toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta. Kunnan taseessa ei ole kattamatonta alijäämää, vaan ylijäämää on 6,626 milj. euroa ja konsernissa 8,787 milj. euroa.

Kunnalla on jo merkittävän suuri ylijäämäkertymä varautumaan mahdollisiin heikkoihin talouden vuosiin.

5. HENKILÖSTÖ

Tilinpäätöksessä henkilöstöön liittyviä asioita selostetaan seikkaperäisesti tilastojen muodossa. Henkilöstömäärä vuoden 2023 lopussa oli 93 ja edellisenä vuonna 101. Henkilöstöstä vakinaisia oli 63. Koko henkilöstöstä oli kokoaikatyössä 71 työntekijää (76 %) ja osa-aikatyössä 22 (24 %).

Henkilöstön sairauspäivien lukumäärä oli 969 (edellisenä vuonna 1.808) ja henkilöä kohden n. 10 päivää. Sairauspoissaolot vähenivät edellisvuoteen nähden merkittävästi. Eniten sairauspoissaoloja oli lyhyissä poissaoloissa, 1 – 3 päivän poissaoloissa kuten edellisenäkin vuonna. Vuoden 2022 suurta sairauspoissaolomäärää selitti korona sekä erilaiset flunssat. Tilikauden aikana henkilöstölle tehtiin työhyvinvointikysely. Työhyvinvointikyselyllä saadaan tarkempi selvitys henkilöstön työtyytyväisyydestä ja kehittämistarpeista. Työhyvinvointikyselyn tuloksissa tulokset olivat pääosin hyviä tai erinomaisia. Kaikki muut kyselyn kysymykset saivat hyvän tai erinomaisen tason, paitsi tiedonsaannissa organisaation nykytilasta ja tulevaisuuden näkymistä sekä palautteen saannissa omaan työsuoritukseen liittyen päästiin ainoastaan tyydyttävälle tasolle. Työterveydenhuollon kustannukset olivat 39.613 euroa (edellisenä vuonna 23.435 euroa).

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että työhyvinvointikysely toteutettiin vuoden 2023 aikana.

Haasteena ovat henkilöstöorganisaation pienuus ja sitä kautta sijaisjärjestelyt. Riskinä on myös henkilöstön ikäjakauma. Yli 60-vuotiaiden osuus koko henkilöstöstä on lähes kolmannes. Henkilöstön eläköityminen lähivuosina on merkittävää ja tämä tuo huomattavaa rekryointitarvetta.

6. YHTEENVETO TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISESTA

Tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan kunnan toiminnalliset tavoitteet on pystytty toteuttamaan kohtuullisen hyvin. Kunnan asukasluku pysyi lähes edellisvuoden tasolla maahanmuuton ansiosta. Sosiaali- ja terveystoimen järjestämismäärä siirtyi 1.1.2023 alkaen Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisalle.

Taloudellisesti vuosi oli kohtuullinen ja muodostui ylijäämäiseksi satunnaisen tuoton ansiosta. Satunnainen tuotto liittyi Sulkavan vanhustentuki ry:n purkautumiseen ja varojen ja velkojen siirtymisestä kunnalle. Merkittävä määrärahaylityksiä ei ollut. Kunnan ja konsernin tase ovat ylijäämäisiä.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että useat toiminnalliset tavoitteet on asetettu siten, etteivät ne ole mitattavissa ja eivät myöskään siten arvioitavissa. Tavoitteiden tulisi olla selkeitä ja yksiselitteisiä. Yksittäiselle tavoitteelle tulisi asettaa mittari, millä tavoitetta mitataan. Tämän lisäksi tulisi määrittää selkeä tavoitetaso mittarille.

Kuvassa vasemmalta: tarkastuslautakunnan jäsen Unto Kaasinen, tilintarkastaja ja pöytäkirjanpitäjä Taina Törrönen, jäsen Pirjo Valkasmaa, puheenjohtaja Pekka Kohvakka ja jäsen Ritva Luomaluhta kokouksessaan 23.5.2024. Varapuheenjohtaja Atte Auvinen puuttuu kuvasta.

Tarkastuslautakunta kiittää koko henkilöstöä ja luottamushenkilöitä kaikissa kunnan toimielimissä hyvästä yhteistyöstä ja vuorovaikutuksesta.

Sulkavalla 23. toukokuuta 2024

Pekka Kohvakka
puheenjohtaja

Atte Auvinen
varapuheenjohtaja

Unto Kaasinen
varajäsen

Ritva Luomaluhta
jäsen

Pirjo Valkasmaa
jäsen

Elä ihmeessä!

Kauppatie 1, PL 25
58700 Sulkava

Puh. 015-527 5200
kirjaamo@sulkava.fi

sulkava.fi

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 14 pages before this page

Dokumentet inneholder 14 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 14 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 14 sider før denne side

Detta dokument innehåller 14 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende